

การศึกษาคำโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา
ของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลราชบุรี

นางสาวสมลักษณ์ เขียวสด

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON MEDICATION
ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS,
RATCHABURI HOSPITAL

Miss Somluck Khieosod

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

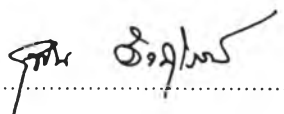
Department Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

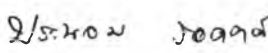
Academic Year 2007

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อ
พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท
โรงพยาบาลราชบุรี
โดย นางสาวสมลักษณ์ เขียวสด
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษา
อิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

.....กรรมการ
(นางเพชรี คันธสายบัว)

สมลักษณะ เขียวสด : การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อพฤติกรรม
การใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลราชบุรี (A STUDY OF USING
FAMILY COUNSELING PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS
OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, RATCHABURI HOSPITAL)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 156 หน้า.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วย
จิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยจิตเภท
จำนวน 20 คน ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จากผู้ป่วยจิตเภท ที่มารับ
บริการที่คลินิกจิตเวช โรงพยาบาลราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย โปรแกรมการให้
คำปรึกษาครอบครัว แบบประเมินพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา และแบบวัดสัมพันธภาพ
ในครอบครัว โดยเครื่องมือทั้ง 3 ชุด ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบประเมินพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์
การรักษา และแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว ได้ค่าความเที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาคของแบบวัดเท่ากับ .91 ทั้ง 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (Paired t – test)

✦ ผลการศึกษา

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทหลังการใช้โปรแกรมการให้คำ
ปรึกษาครอบครัวดีกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต..... จุฬาลักษณ์ วัฒนกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4977818836 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : SCHIZOPHRENIC PATIENTS / MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS / FAMILY COUNSELING

SOMLUCK KHIEOSOD : A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, RATCHABURI HOSPITAL.

STUDY ADVISOR : Asst. Prof. PENPAKTR UTHIS, Ph.D., 156 pp.

The purpose of this study was to compare medication adherence behaviors of schizophrenic patients before and after their participation in the family counseling program. The samples of 20 schizophrenic patients were recruited according to the inclusion criteria from schizophrenic patients attending Psychiatric clinic, Ratchaburi Hospital. The instruments consisted of family counseling program, Medication Adherence Scale and Family Relationship Scale. These instruments were tested for content validity by three experts. Cronbach Alpha coefficient reliability of Medication Adherence Scale and Family Relationship Scale were .91 and .91, respectively. The study data were analyzed using mean, standard deviation and paired t- test.

The major results were as follows :

Medication adherence behaviors of schizophrenia patients after using the family counseling program were significantly better than that before using such program, at p .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing Study's signature.....

Academic year 2007

Advisor's signature.....

Somluck Khieosod
Penpaktra Uthis

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการศึกษา เป็นทั้งแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่น ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจผู้ศึกษาตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานกรรมการสอบ อาจารย์เพชร คันธสายบัว คณะกรรมการสอบ ที่ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชบุรี หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช หัวหน้างานส่งเสริมป้องกันสุขภาพจิตและคลินิกบริการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้โอกาสศึกษาให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการตามโครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ป่วยจิตเภทและญาติทุกท่านที่เห็นความสำคัญ สละเวลา และให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมนึก คุณแม่วิไล เขียวสด ที่สนับสนุนด้านการศึกษา มาโดยตลอด ขอขอบคุณ พี่และน้องทุกคน และคุณสุภาพร พิลาไชย ที่ดูแลและเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	77
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	144
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	146
ภาคผนวก ค ใบยินยอมประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา.....	152
ประวัติผู้ศึกษาโครงการศึกษาอิสระ.....	156

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การดำเนินกิจกรรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	91
ตารางที่ 2 การประเมินสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ป่วยจิตเภทเป็นรายบุคคลหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	105
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาของการเจ็บป่วย และผู้ให้การดูแลเมื่อเจ็บป่วย.....	109
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาโดยรวม และจำแนกรายด้านก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	111
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านการใช้ยาตามแผนการรักษารายช้อก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	112
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการข้างเคียงของยารายช้อก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	114